

EUROOPA KOMISJONI JA EUROOPA VÄLISTEENISTUSE VASTUSED EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIARUANDELE

„ELI TAGASIVÕTMISALANE KOOSTÖÖ KOLMANDATE RIIKIDEGA: ASJAKOHASEL TEGEVUSEL OLID PIIRATUD TULEMUSED“

KOKKUVÕTE

Komisjoni ühine vastus I–XII punktile

Komisjon tervitab Euroopa Kontrollikoja eriaruannet, milles käsitletakse ELi tagasivõtmisalast koostööd kolmandate riikidega. Komisjon näeb aruande erilist rõhuasetust õigeaegse panusena ELi jätkuvasse jõupingutustesse selles valdkonnas, mida tehakse komisjoni 23. septembri 2020. aasta uue rände- ja varjupaigaleppe raames.

Uus rände- ja varjupaigalepe loob tugevama aluse kestlikuks ja pikaajaliseks reageerimiseks, et hallata rände- ja varjupaigaküsimusi nii sisemist kui ka välismõõdet silmas pidades. Leppega nähakse ette tugevamad kohandatud, kõikehõlmavad ja vastastikku kasulikud partnerlused päritolu- ja transiidiriikidega. Tagasisaatmine ja tagasivõtmine on nende partnerluste lahutamatu osa. Konstruktiiвне koostöö kolmandate riikidega, nende murede ja vajaduste ärakuulamine ning vajaduse korral toetuse pakkumine on sellise partnerluslähenedamise olulised elemendid ja aitavad saavutada kestlikke tulemusi.

Uus lepe tugineb alates 2016. aastast tehtud edusammudele ning selles esitatakse õiglasem ja euroopalikum lähenemisviis rände- ja varjupaigaküsimuste haldamisele, pakkudes välja uusi algatusi ja vahendeid. Need on aluseks mitme kontrollikoja soovitusete käsitlemisele, kuna konkreetsete ettepanekute rakendamine ja arutelud kaasseadusandjatega on käimas.

Komisjon on seisukohal, et hoolimata paranenud jõupingutustest ebaseadusliku rändega võitlemisel ja ELis viibimise õigusega isikute tõhusa tagasisaatmise tagamisel, on tulemused erinevad ja ebahõlpsad, sealhulgas kontrollikoja aruandes käsitletud 10 riigi seas.

Nagu rõhutati komisjoni 10. veebruari 2021. aasta teatises (COM(2021) 56 final), on oluline tegeleda tagasisaatmise ja tagasivõtmisega seotud sise- ja välisprobleemidega integreeritult, struktureeritult ja tulemuslikult.

Selleks et tagada edusammud prognoositavama ja usaldusväärsema tagasivõtualase koostöö suunas, peaks EL jääma paindlikuks selle instrumendi vormi ja sisu osas, mida kasutatakse partnerriikidega tehtava koostöö struktureerimiseks, ning kasutama mitmesuguseid vahendeid ja asjakohaseid poliitikameetmeid.

Viimaste aastate kogemustest nähtub, et tagasivõtmisega seotud instrumentide abil tegelike tulemuste saavutamiseks on vaja pidevat järelevalvet ja teabevahetust ning sihipärast toetust, kuid asjakohased stiimulid on endiselt kesksel kohal.

Viisaeeskirja artikliga 25a on kolmandate riikide tagasivõtualase koostöö tase juba seotud viisade väljastamise poliitikaga ja esimene hindamisaruanne võeti vastu 10. veebruaril 2021. See on oluline samm tagasivõtmist toetavate ELi vahendite, projektide ja võrgustike täiendamiseks (nt Frontexi

operatiivtugi, elektroonilised juhtumite haldamise platvormid, kontaktametnike vahetamine, tehnilised seminarid tagasivõtuprotsessiga operatiivselt seotud töötajate koolitamiseks ja mobiliseerimiseks jne). Selles faktilises hinnangus antakse kvantitatiivse ja kvalitatiivse teabe koondamise abil selge pilt koos väärtuslike üksikasjadega protsessi kõikide etappide tavade kohta, mida saab seejärel sihipäraselt käsitleda.

Kavandatava varjupaiga- ja rändehalduse määruse artikkel 7 on koordineerimismehhanism, mis võimaldab komisjonil kindlaks määrata ja kasutusele võtta partnerriikide vajaduste, huvide ja prioriteetidega kooskõlas olevaid lisameetmeid, sealhulgas muudes poliitikavaldkondades kui viisadega seotud või rahastamisvahendid.

Asjakohaste poliitikavahendite koondamine ja erinevate osalejate vastavate pädevuste arvessevõtmine nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tegutseksid ühiselt ning partnerriikidega peetavas kooskõlastatud ja pidevas dialoogis.

Vabatahtlik tagasipöördumine on endiselt kõige kestlikum võimalus ning EL jätkab tagasipöördujate taasintegreerimise toetamist, nagu on sätestatud 27. aprilli 2021. aasta vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise strateegias, mille eesmärk on samuti suurendada partnerriikide suutlikkust ja tagada nende aktiivne osalemine protsessis.

Tagasisaatmisega seotud andmete täpsus on paranenud ja andmete kogumine paraneb veelgi muudetud rändestatistika määrusega, millega täidetakse varasemad andmelüngad, eelkõige seoses vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimisega. Pilti täiendavad ka ELi riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi jõustumine ning Schengeni infosüsteemi kasutuselevõtmine tagasisaatmise eesmärgil, samuti muudetud Eurodaci ettepanek. Koos rändevaldkonna olukorrateadlikkuse ja analüüsi aruannetega annavad need arengud usaldusväärsema ja täielikuma ülevaate vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimisega seotud abi kättesaadavusest, kasutamisest ja tõhususest ELis.

X. Komisjon nõustus kõigi soovitudustega.

SISSEJUHATUS

05. Riigi kohustus võtta tagasi oma kodanikud on rahvusvahelise õiguse tavapõhimõte. See kehtib olenemata tagasivõitmisalase koostöö struktureerimiseks mõeldud konkreetsete vahendite olemasolust, samuti siis, kui puuduvad teatavate kolmandate riikide või piirkondadega sõlmitud suuremate ELi lepingute sätted. See põhimõte on juba kodifitseeritud ÜRO rahvusvahelise õiguse komisjoni töös, seda toetavad *opinio juris* ja riikide järjepidev tava ning seda on kinnitatud muudes mitmepoolsetes instrumentides, millega struktureeritakse tagasivõitmisalast koostööd. Täpsemalt on oma kodanike tagasivõtmise kohustus sätestatud muu hulgas rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsioonis.

TÄHELEPANEKUD

25. Kaalutlemisel tuleb arvesse võtta mitmeid kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid elemente ja kriteeriume, kas, millal ja kuidas tagasivõtmisega tegeleda, sealhulgas poliitilist võimalust teha koostööd ELi üldiste suhete kontekstis kolmanda riigiga, ELi välispoliitilisi huve ja eesmärke ning poliitilisi arenguid kolmandas riigis ja vastavaid riigisiseseid poliitilisi kaalutlusi.

27. Komisjon ja Euroopa välisteenistus rõhutavad, et poliitiline tahe on tõepoolest oluline element ja seda võivad mõjutada mitmed küsimused. Riigisisised poliitilised, majanduslikud või julgeolekualased arengud võivad mõjutada poliitilist tahet ja kolmanda riigi prioriteete. Paljudes kolmandates riikides, nagu ka Euroopa Liidu liikmesriikides, on tagasisaatmine ja tagasivõtmine tundlikud ja poliitiliselt laetud küsimused. Seetõttu püüavad kolmandate riikide valitsused sageli vältida tagasivõtmisega seotud avalikkuse tähelepanu.

28. Kõige kõrgemal poliitilisel tasandil tegutsemine on osutunud kasulikuks rändealase koostöö ning eelkõige tagasivõtmise hõlbustamisel ja läbirääkimiste edendamisel. Sellest tulenevalt on komisjon ja Euroopa välisteenistus asetanud rände järjekindlalt kõrgetasemeliste poliitiliste kohtumiste ja ürituste päevakorda kui välissuhete, sealhulgas tagasivõtmise kui tervikliku rändekäsituse olulise elemendi üle peetavate arutelude lahutamatu osa. Koostöö ELi liikmesriikidega kooskõlastatud lähenemisviisi raames (et tagada ühtne sõnumivahetus ning võimaluse korral ühismeetmed ja -algatused) annab parimaid tulemusi.

Et parandada ELi välisrändepoliitika rakendamise koordineerimist, juhatasid kõrge esindaja / asepresident ja eesistujariik Portugal ühiselt välisministrite ja siseministri mitteametlikku kohtumist 15. märtsil 2021.

30. Arutelu võimaluse üle lisada läbirääkimisjuhistesse kolmanda riigi kodaniku klausel või jätta see välja on alati käimas, kuid kaalutlused lähevad kaugemale selle konkreetse lepingu lisaväärtusest / praktilisest kasutamisest, mida on mõneti selgitatud 3. selgituses.

33. ELi ja Nigeeria ministrite kohtumisel 2020. aasta novembris võeti kohustus elavdada kahepoolset partnerlust paljudes valdkondades, sealhulgas rände ja liikuvusega seotud ulatuslikus tegevuses. See aitas jõuda kokkuleppele seoses tagasivõtulepingu üle peetavate läbirääkimiste taasalustamisega. Alates 2021. aasta jaanuarist on toimunud viis läbirääkimisvooru.

38. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti korrapäraselt ELi tagasivõtulepingute ja tagasivõtukokkulepete rakendamise seisust.

39. Tagasivõtulepingud sõlmitakse selleks, et hõlbustada ja aidata riikidel täita rahvusvahelisest õigusest tulenevat kohustust võtta tagasi oma kodanikud. Peamine kasu, mida tagasivõttev riik saab tagasivõtulepingu allkirjastamisest, on suurem kontroll tagasisaatmismenetluse üle ja võimalus kaitsta oma kodanike õigusi nende tagasisaatmise ajal.

42. Komisjon ja Euroopa välisteenistus rõhutavad, kui olulised on tulemuslikud tagasivõtuläbirääkimised, et tagada asjaomaste kolmandate riikide poliitiline mobiliseerimine kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega, mis tagab sidusad sõnumid ja võimaluse tugineda mõne liikmesriigi privilegeeritud suhetele konkreetsete kolmandate riikidega. Nagu paljudes teistes poliitikavaldkondades, võimaldab ELi ja selle liikmesriikide vaheline koostöö kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega saavutada parimaid tulemusi rände ja liikuvuse alase koostöö edendamisel kolmandate riikidega.

43. Kuigi selles etapis ei lepitud kokku konkreetsetele vajadustele kohandatud pakettides, jätkusid riigipõhised arutelud rändealase koostöö, sealhulgas tagasivõtmise üle, mis viis partnerlusraamistiku kehtestamiseni. Üks näide Nigeeria kohta 2017. aastal võttis EL tagasisaatmist ja tagasivõtmist käsitlevate läbirääkimiste eduka lõpuleviimiseni kasutusele stiimulipaketi rännet ja liikuvust, investeringuid ja töökohti käsitleva tegevuskava kujul.

Asjaomastes nõukogu töörühmades toimuvad korrapäraselt arutelud laiaulatuslike partnerluste üle peamiste päritolu- ja transiidiriikidega. Strateegilisel tasandil on komisjon ja Euroopa välisteenistus

konsulteerinud liikmesriikidega tagasivõtulepingu põhietappidel ja asjaomastes nõukogu töörühmades peetavatel tagasivõtukokkulepetega seotud läbirääkimistel. Seda on tugevdatud uue leppega.

44. Kuigi ELi liikmesriigid ei olnud süsteemsed, olid nad seotud kolmandate riikidega peetavate läbirääkimiste hõlbustamisega šerpa-lähenemise ja mitme ühiskülastuse kaudu. Lisaks on komisjon ja Euroopa välisteenistus strateegilisel tasandil konsulteerinud tagasivõtulepingu põhietappidel ja tagasivõtukokkulepete üle peetavatel läbirääkimistel (eelkõige enne läbirääkimiste alustamist ja lõpuleviimist) liikmesriikidega asjaomastes nõukogu töörühmades.

45. Komisjon rõhutab lisaväärtust, mida annab liikmesriikide poliitiline mobiliseerimine, tegutsedes üksmeelselt ja toetudes riiklikele stiimulitele.

47. Stiimulid on tõepoolest olulised elemendid läbirääkimiste toetamiseks. Siiski on oluline kaasata stiimulid laiaulatuslikesse ja konstruktiivsetesse partnerlustesse, nagu on kirjeldatud uues rände- ja varjupaigaleppes. Stiimulid võivad aidata selliseid partnerlusi toetada, kuid need saavad olla tõhusad ja kestlikud üksnes siis, kui need põhinevad mõlema poole huvide, tundlike küsimuste ja murede vastastikusel mõistmisel. Sellest tulenevalt rõhutatakse uues leppes vajadust kasutada partnerlusel põhineva lähenemisviisi toetamiseks mitmesuguseid poliitilisi vahendeid.

49. Seaduslik ränne ja viisapoliitika on uues leppes sätestatud tervikliku rändekäsituse olulised elemendid.

50. Viisalihtsustust võib samuti pidada oluliseks teguriks üldiste kahepoolsete suhete (sealhulgas kaubandus) või rändajatega seotud partnerluste edendamisel.

51. Uue leppega tegi komisjon ettepaneku minna ühe sammu võrra kaugemale. Kavandatava varjupaiga- ja rändehalduse määruse artikkel 7 võimaldab komisjonil tugineda viisaeeskirja alusel tehtud tagasivõtuhindamisele, et teha kindlaks ja pakkuda välja meetmed, mis võiksid soodustada kolmandate riikide tagasivõtualast koostööd. ELi üldisi suhteid silmas pidades peavad need meetmed võtma arvesse kolmanda riigi huve ja vajadusi ning seda, mida on võimalik ELi ja liikmesriikide tasandil mobiliseerida.

52. ELi rändepoliitika üldeesmärk on tagada, et ränne toimuks turvalisel ja seaduslikul viisil. Finantsabi andmisel järgitakse terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab kõiki rände aspekte, nagu ebaseadusliku rände ja sundrände algpõhjustega tegelemine, rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastane võitlus, piirihaldus, rahvusvahelist kaitset vajavate isikute kaitse, vastuvõtivate kogukondade toetamine, seaduslik ränne ja seaduslikud rändeteed ning tagasisaatmine, tagasivõtmine ja taasintegreerimine.

53. Valletta tegevuskavas on viis sammast, sealhulgas tagasisaatmine ja tagasivõtmine koos algpõhjustega tegelemise, rände haldamise ja juhtimise, seadusliku rände ja ebaseadusliku rände vastu võitlemisega.

Aafrikas stabiilsuse tagamiseks ning ebaseadusliku rände algpõhjuste ja põgenikega tegelemiseks mõeldud hädaolukorra usaldusfond andis täiendavaid rahalisi vahendeid, et toetada Valletta ühise tegevuskava rakendamist, käsitledes viit sammast.

57. Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendiga „Globaalne Euroopa“ nähakse ette, et partneritega järgitakse rände suhtes koordineeritumat, terviklikumat ja struktureeritumat käsitust, kasutades paindlikku stimuleerivat käsitlusviisi. See käsitlus on osa palju laiemast töövahendist, nagu on välja töötatud uues rände- ja varjupaigaleppes. Rändega seotud

tasakaalustatud stiimulid võivad anda tulemusi ja suurendada meie rahvusvaheliste partnerluste mõju ainult siis, kui need on osa tasakaalustatud ja terviklikust ELi käsitusest.

58. Partnerlus- ja koostöölepingud on poliitilised kokkulepped, mida sageli täiendavad eraldiseisvad ja sõltumatud kaubanduslepingud. Assotsieerimislepingud sisaldavad enamasti lisaks laiemale poliitilisele ja majanduskoostööle spetsiaalset kaubandussammast.

62. Euroopa Komisjoni talitused on praegu lõpetamas komisjoni seadusandlikku ettepanekut ELi üldiste tariifsete soodustuste kava kohta, mille kolleegium võtab vastu 2021. aasta teises pooles.

Määruse nr 978/2012 läbivaatamise ettevalmistamiseks tehakse välisuuring, et toetada mõjuhindamist¹.

63. Seaduslik ränne on tasakaalustatud, terviklike ja vastastikku kasulike rändepartnerluste lahutamatu osa. See võib olla kasulik nii päritolu-, transiidi- ja sihtriikidele kui ka rändajatele endile. See võib kõrvaldada stiimuli alustada ohtlikke teekondi, et jõuda Euroopasse. Lisaks on see oluline küsimus paljude partnerite jaoks, kes sageli taotlevad rohkem seadusliku rände võimalusi.

Kuigi võõrtöötajate arvu kindlaksmääramine kuulub liikmesriikide pädevusse, saab EL toetada kolmandaid riike seadusliku rände ja liikuvuse edendamisel. Nagu on sätestatud uues rände- ja varjupaigaleppes, algatab komisjon valitud kolmandate riikidega näiteks talendipartnerlused, et edendada seaduslikku rännet ja liikuvust. Kontseptsioon käivitatakse kõrgetasemelise konverentsi kaudu, mis toob kokku liikmesriigid, ettevõtlussektori, haridusvaldkonna ja muud osalejad.

67. Negatiivsete stiimulite kasutamist tuleb vaadelda ja kaaluda ELi laiemate huvide ja eesmärkide suhtes asjaomasel riigis ja piirkonnas ning võimalikku mõju ja tõhusust tuleb hoolega hinnata. Konstruktiivne lähenemisviis kolmandate riikidega ühise positiivse tegevuskavaga tervikliku partnerluse loomisele töötab saavutada parimaid kestlikke tulemusi.

69. 2016. aastal partnerlusraamistiku rakendamise toetamiseks loodud komisjoni rakkerühm on toiminud komisjoni talituste ja Euroopa välisteenistuse vahelise koordineerimise ja arutelu foorumina. Koordineerimine toimub mitmel tasandil: ELi talituste (komisjoni talitused ja Euroopa välisteenistus) vahel, ELi talituste ja liikmesriikide vahel ning liikmesriikide endi vahel.

Partnerlusraamistiku rakkerühm tegutseb endiselt aktiivselt regulaarse iganädalase teabevahetuse kaudu.

Lisaks liikmesriikide valitsuste alaliste esindajate komiteele on liikmesriikide, komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vahelise rändealase koostöö põhifoorumid varjupaiga ja rände välisaspektide töörühm ning strateegiline sisserände-, piiride ja varjupaigakomitee.

78. Oluline on rõhutada, et mõnel juhul on püsiv osalemine tagasivõtmise ühiskomitee / ühise töörühma kaudu aidanud koostööd kestlikult parandada.

---

¹ Uuringu aruande eelviimane versioon on avalikult kättesaadav aadressil <https://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/analysis/policy-evaluation/impact-assessments/>

79. Rände- ja liikuvusalane dialoog võib siiski olla tõhus, kui asetada tagasisaatmine ja tagasivõtmine rändealase koostöö laiemasse konteksti, ning aidata lahendada konkreetseid probleeme.

95. Tõepoolest, tagasivõtmise haldamise süsteemi edu ja tõhusus sõltub ka paljudest teistest teguritest, näiteks suutlikkus, rahalised vahendid, teiste partnerite kaasamine ja tehniline tugi. Seepärast nähakse ELi projektides tavaliselt ette, et tegevus- ja rahaline toetus jätkub pärast tagasivõtmise haldamise süsteemi kasutuselevõttu kõigis asjaomastes kolmandates riikides, sealhulgas seda kasutavate töötajate koolitamiseks ja edasiste tehniliste arengutega tegelemiseks.

98. Komisjon võttis hiljuti vastu oma esimese ELi vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise strateegia, mille eesmärk on suurendada ELi vabatahtliku tagasipöördumise osakaalu ja parandada vabatahtliku tagasipöördumise süsteemide kvaliteeti. Selles esitatakse ühtsem ja kooskõlastatum liikmesriikidevaheline lähenemisviis, et rakendada kõiki vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise võimalusi.

Seoses IV lisas esitatud projektide hindamisega rõhutab komisjon, et mõningaid Afganistanis ja Bangladeshis ellu viidavaid projekte on laiendatud, et saavutada oodatud tulemusi. Nagu on märgitud punktis 101, võttis komisjon oodatud tulemuste saavutamiseks leevendusmeetmeid, et reageerida projektide teostamise käigus esinenud probleemidele seoses keerulise olukorraga riikides ja Bangladeshis puhul ka seoses ettenähtust väiksema arvu tagasipöördujatega. Sellest tulenevalt eeldab komisjon, et saavutatud väljundite ja kestlikkusega seotud tulemused on projekti tegevuste lõpuks vähemalt osaliselt rahuldavad.

99. b) Iraanist ja Pakistanist Afganistani tagasipöördujate arv on 820 000, mis osutab tagasipöördujate arvule (mitte üksikisikute arvule) ning hõlmab korduvrännet ja hooajalist rännet, mis on eriti suur Iraani ja Afganistani vahel.

105. Afganistani taasintegreerimisabi kestlikkust on negatiivselt mõjutanud ka tööturu küllastumine ja üldine majanduslangus riigis. Kui see oli asjakohane, võtsid komisjon ja tema rakenduspartnerid leevendusmeetmeid, et parandada tehnilise ja kutsehariduse ning -koolituse lõpetanutele juurdepääsu turuvõimalustele. Programmide vahearuandes leiti, et ühes programmis kasutatav töökohtade põhine õpe ja töökohtade edendamise on hea lähenemisviis töökohtade arendamisele erasektori otsese kaasamise kaudu.

110. Eurostati ametlikku statistikat ja Frontexi operatiivandmeid kogutakse eri eesmärkidel ning neid ei tohiks nende erineva ajakohasuse, sageduse ja koostamisraamistiku tõttu otseselt võrrelda.

Komisjon rõhutab Eurostati ja Frontexi praegust koostööd seoses tagasisaatmist käsitlevate andmetega, mille eesmärk on koostoime, hoides samal ajal Frontexi operatiivsemat andmevoogu liikmesriikide poolt Eurostatile esitatavast ametlikust statistikast eraldi.

111. Komisjon märgib, et liikmesriigid ei anna süsteemselt sama üksikasjalikku teavet, eelkõige tagasivõtuala eksperdirühma koosolekute kontekstis.

116. Keskmine kestus alates taotluse esitamisest kuni dokumentide väljastamiseni on lisatud 2021. aastal lisateabena, mille liikmesriigid peavad esitama, kui see on kättesaadav.

JÄRELDUSED JA SOOVITUSED

122. Komisjon ja Euroopa välis teenistus on pidevalt asetanud rände kõrgetasemeliste poliitiliste kohtumiste päevakorda, et hõlbustada koostööd seoses rändega, sealhulgas tagasivõtmisega. Nagu on kirjeldatud uues leppes, jätkatakse ja süvendatakse seda lähenemisviisi

1. soovitus. Kasutada tagasivõtulepingute läbirääkimistel paindlikku lähenemisviisi

Komisjon nõustub soovitusega.

125. Komisjon ja Euroopa välisteenistus rõhutavad, kui olulised on tulemuslikud tagasivõtuläbirääkimised, et tagada asjaomaste kolmandate riikide poliitiline mobiliseerimine kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega, mis tagab sidusad sõnumid ja võimaluse tugineda mõne liikmesriigi privilegeeritud suhetele konkreetsete kolmandate riikidega. Nagu paljudes teistes poliitikavaldkondades, annavad rände ja liikuvuse alase koostöö edendamisel kolmandate riikidega parimaid tulemusi ühel häälel rääkimine, mis on aluslepingu nõue, ja jõupingutuste ühendamine. Seda on tugevdatud uue leppega.

2. soovitus. Liikmesriikidega koostoime loomine

Komisjon nõustub soovitusega.

Esimene taane. Tagasisaatmispoliitikat tuleb tõepoolest käsitleda osana terviklikust rändepoliitikast, nagu on kajastatud uues leppes.

126. EL järgib terviklike ja vastastikku kasulike rändepartnerluste loomisel konstruktiivset lähenemisviisi, et saavutada pikaajalisi ja kestlikke tulemusi ning ELi eesmärgid. Nende partnerluste üks osa on tagasisaatmine ja tagasivõtmine. Positiivsed stiimulid võivad toetada koostööd, kuid on kõige tõhusamad, kui need integreeritakse kolmanda riigiga sõlmitavasse partnerlusse ning kui need vastavad partneri huvidele ja vajadustele.

Üldise kaubanduspoliitika ja eelkõige kaubanduslepingute põhieesmärk on parandada majandussidemeid ning luua mõlemas partnerriigis töökohti ja majanduskasvu. Sellepärast on sellel positiivne mõju kolmandatele riikidele ja see aitab kõrvaldada probleemide algpõhjuseid.

127. Edusamme on tehtud koordineerimise suurendamisel mitmel tasandil: ELi talituste (komisjoni talitused ja Euroopa välisteenistus) vahel, ELi talituste ja liikmesriikide vahel ning liikmesriikide endi vahel (vt punkt 69).

Negatiivsete stiimulite kasutamist tuleb hoolikalt kaaluda, võttes arvesse laiemaid ELi huve ja eesmärgi. Konstruktiivne lähenemisviis kolmandate riikidega laiaulatusliku ühise positiivse tegevuskavaga partnerluse loomiseks töötab saavutada parimaid kestlikke tulemusi.

3. soovitus. Tugevdada kolmandate riikide stiimuleid tagasivõtualase koostöö tegemiseks

Komisjon nõustub soovitusega.

Uues rände- ja varjupaigaleppes on sätestatud lähenemisviis, mille kohaselt kogu ELi ja liikmesriikide poliitika, vahendid ja instrumendid ühendatakse ja mobiliseeritakse strateegilisel viisil, et saavutada leppega seatud eesmärgid. See on osa kohandatud lähenemisviisist, mille eesmärk on saavutada vastastikku kasulikud partnerlused. Tihe koordineerimine ELi talituste vahel ja liikmesriikidega on väga oluline ning mõningaid vahendeid on kirjeldatud punktis 127. Lisaks tagab komisjon talitustevaheliste konsultatsioonide ning institutsioonidevaheliste suhete rühma ja välise koordineerimiserühma töö kaudu, et eri poliitikavaldkondade ja instrumentide võimalikku mõju rändele võetakse põhjalikult arvesse. Tagasisaatmine ja tagasivõtmine on tervikliku rändepoliitika üks elemente, mis on integreeritud laiemasse poliitikaraamistikku.

134. Hiljutised edusammud Eurostati poolse tagasisaatmise kohta sagedasema ja üksikasjalikuma ametliku statistika kogumises täidavad varasemad andmelüngad ja võimaldavad andmete kvaliteeti veelgi parandada.

Andmed tagasivõtmise kiiruse kohta on operatiivandmed.

Peamised tagasisaatmise/tagasivõtmisega seotud andmekogumid koguvad liikmesriikidest Eurostat ja Frontex (ebaseaduslike piiriületuste, riigis ebaseaduslikult viibivate rändajate, väljastatud tagasisaatmisotsuste ja kolmandasse riiki tagasisaatmise kohta).

Vastavalt vajadusele kasutatakse neid andmekogumeid koos viisaeskirja kohaste põhjalike näitajate ja liikmesriikidelt saadud teabega. Põhjalike kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete sisendandmete kombineerimine annab palju täpsema ülevaate tagasivõtmise valdkonnas tehtava koostöö tasemest ning väärtuslikke üksikasju protsessi kõikide etappide meetodite kohta.

135. Vt komisjoni vastus punktile 111.

4. soovitus. Parandada andmete kogumist

Komisjon nõustub soovituselga.

Esimene taane. Mis puudutab tagasivõtuprotsessi kiirust (st seoses kolmandate riikide õigeaegse abiga, mida nad osutavad vastuseks liikmesriikide kodanike tuvastamise või reisidokumentide väljastamise taotlustele), siis selle protsessi tegeliku (keskmise) kestuse küsimust on käsitletud 2021. aasta andmete kogumise kontekstis viisaeskirja artikli 25a alusel. Tulemusi tutvustatakse nõukogule 2021. aasta lõpuks.

Teine taane. Komisjoni eesmärk on tugevdada järelevalve ja hindamise valdkonna standardeid ja protsesse, tuginedes eelkõige ELi ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni teadmushalduskeskuse väljatöötatud ühtlustatud vahenditele ning tugevdatud andmeanalüüsile ja -uuringutele. Need jõupingutused võimaldaksid teha piirkondadevahelisi võrdlevaid analüüse, eelkõige taasintegreerimise kestlikkuse valdkonnas.